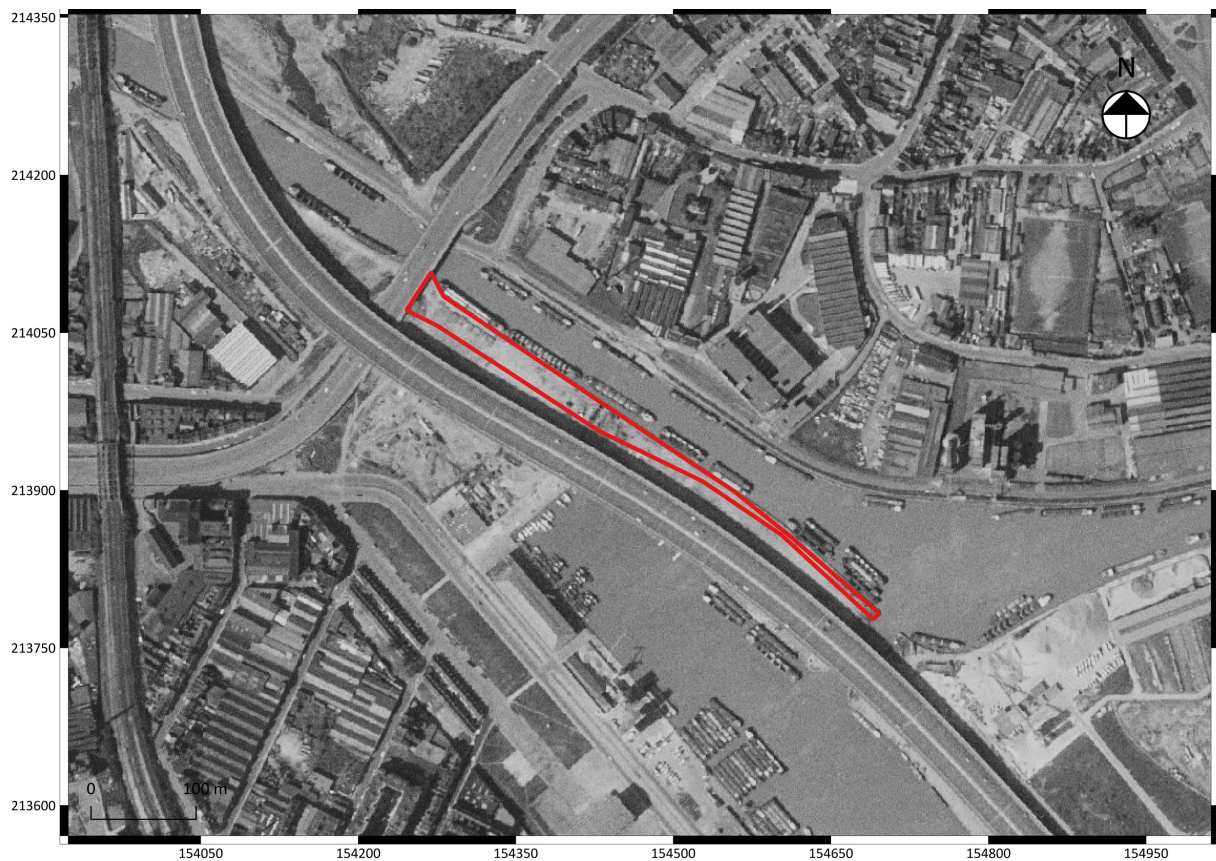

Archeologienota: Heraanleg van de linkeroever van het Albertkanaal bij de IJzerlaanbrug te Merksem

Stephanie Cousin
Nick Van Liefveringe

Colofon

Archeologienota: Heraanleg van de linkeroever van het Albertkanaal bij de IJzerlaanbrug te Merksem

Initiatiefnemer:	NV De Scheepvaart
Erkend archeoloog:	Nick Van Liefferinge
Auteurs:	Stephanie Cousin Nick Van Liefferinge
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2016, Studiebureau Archeologie bvba

2. Programma van maatregelen

2.1 Gemotiveerd advies

Op basis van het bureauonderzoek is gebleken dat voor het projectgebied een zeer lage verwachting bestaat voor de aanwezigheid van (goed bewaarde) archeologische vindplaatsen. Met name de recente historische bodemverstoringen tijdens en na de aanleg van het Albertkanaal hebben de bovengrond en eventueel hiermee geassocieerde archeologische waarden tot diep beneden het maaiveldniveau verstoord. Ook de herinrichting van het voormalig ruraal landschap in de vallei van het Klein Schijn tot een sterk geïndustrialiseerde zone zal een structurele impact hebben gehad op het bodemarchief.

Omwille van de situering van het projectgebied in een riviervallei kan niet worden uitgesloten dat er zich begraven bodemkundig en archeologisch relevante lagen bevinden onder een pakket overstromings-(alluvium) en/of hellings sedimenten (colluvium). Hierdoor bestaat wel kans op het voorkomen van archeologische waarden op grotere diepte.

Op basis van het historisch kaartenmateriaal werd een deel van de 19de eeuwse Brialmontomwalling geprojecteerd binnen een beperkt deel van het projectgebied (noordwestelijk uiteinde). De exacte locatie van deze omwalling is echter niet bekend, maar op basis van de projectie in de databank van de Centrale Archeologische Inventaris kan men ondergrondse resten ervan in de buurt of zelfs binnen het areaal van het projectgebied verwachten. Tijdens de uitvoering van boringen bij het milieuhygiënisch onderzoek werd echter geen anomalieën geregistreerd die zouden wijzen op stenen constructies in de ondergrond. Voor wat betreft het noordwestelijk uiteinde van het projectgebied bestaat wel een hogere verwachting voor het aantreffen van resten van de omwalling, aangezien de projectie ervan dit deel van het terrein overlapt en hier geen boringen zijn geplaatst binnen de context van het milieuhygiënisch onderzoek.

De beschikbare methoden voor een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem behelzen een veldkartering, geofysisch onderzoek en landschappelijk bodemonderzoek. Met behulp van **geofysisch onderzoek** worden anomalieën in de ondergrond opgespoord. Voor dit specifiek projectgebied zou een dergelijk onderzoek nuttig kunnen zijn voor het detecteren van eventuele structurele resten van de Brialmontomwalling. Echter, wegens het voorkomen van verhardingen en structurele bodemverstoringen wordt de kans laag ingeschat dat deze methode een interpreteerbaar resultaat zal opleveren. Het is overigens volkomen onzeker dat delen van de omwalling zich daadwerkelijk situeren binnen het areaal van het projectgebied, aangezien slechts een zeer beperkt segment van de projectie overlapt het noordwestelijk uiteinde van het projectgebied. De definitieve interpretatie van de gegevens dient immers te gebeuren na een verifiëring ervan door andere soorten vooronderzoek met of zonder ingreep in de bodem.

Een **veldkartering** is onmogelijk uitvoerbaar voor dit specifiek projectgebied, aangezien het volledige terrein is verhard tot een diepte van ca. 1 m beneden het maaiveld.

Een **landschappelijk bodemonderzoek** volgens de reguliere methode (handmatig uitgevoerde boringen) is onmogelijk uitvoerbaar voor dit specifiek projectgebied, eveneens het gevolg van de aanwezige verharding van de bovengrond. De financiële implicaties bij het uitvoeren van mechanische boringen wegen niet op tegen de beperkte kenniswinst, aangezien de kans bestaat dat

na het landschappelijk bodemonderzoek niet kan worden beslist of het terrein kan worden vrijgegeven, dan wel dat er verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem moet plaatsvinden.

In het geval van vooronderzoek met ingreep in de bodem (**proefsleuvenonderzoek**) dient eerst een damwand te worden geplaatst tussen het Albertkanaal en de uit te graven zone. De financiële implicaties hiervan wegen niet op tegen de potentiële archeologische kenniswinst voor dit specifiek terrein.

Een **archeologische begeleiding** van de werken zou nuttig kunnen zijn voor het detecteren van eventuele structurele resten van de Brialmontomwalling. Er zijn echter argumenten dat de kans reëel is dat er zich geen resten van de omwalling situeren binnen het areaal van het projectgebied, aangezien:

- *slechts een zeer beperkt segment van de projectie (in de databank van de Centrale Archeologische Inventaris) overlapt het noordwestelijk uiteinde van het projectgebied.*
- *de boringen bij het milieuhygiënisch onderzoek - die reikten tot een diepte van ca. 7 m - geen indicaties opleverden voor de aanwezigheid van stenen constructies in de ondergrond.*

Ook hier wordt dan ook geconcludeerd dat de financiële implicaties van een archeologische begeleiding van de werken niet zullen opwegen tegen de zeer onzekere en in het beste geval versnipperde kenniswinst.

Uit bovenstaande motivering wordt geconcludeerd dat geen verder archeologisch (voor)onderzoek dient te worden uitgevoerd. Bijgevolg werd dan ook geen programma van maatregelen opgesteld.

2.2 Programma van maatregelen

N.v.t.